

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejeman, za avstre-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četr leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četr leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejeman za četr leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne pete vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Iz Gorenjskega 24. julija.

(Izv. dopis.)

Od vseh krajev Slovenskega beremo o volilnih shodih, o posvetovanjih kmetskih in mestnih volilcev glede kandidatov za državni zbor, samo naša Gorenjska stran mirno spi, kakor da bi nas ne brigale te volitve.

Posamezni, bolj omikani rodoljubi se sicer pogovarjajo o imenitnosti volitev, a do volilnega shoda še nismo prišli. Iz „Novic“ smo poizvedeli, da za gorenjsko in notranjsko mestno skupino se nasvetuje za kandidata dr. Costa. Ne vemo, je-li na tej vesti kaj resničnega in ali res nameravajo „Novice“ dr. Costa v mestih kandidovati, to pa vem, da tukaj na Gorenjskem od meščanov niti v Loki, niti v Kranji ni Radoljci nijsem slišal, da bi se bil dr. Costa omenil. Ne marajo ga ravno posebno.

A denes mi nij poročati o različnih mislih mestnih volilcev; objaviti Vam hočem zastran gorenjske kmetske volilne skupine, kolikor mi je znano javno mnenje na kmetih.

Gorenjska kmetska volilna skupina obsega okraje: Kranj, Škofja Loka, Tržič z volilnim mestom Kranj; Kamnik in Brd z volilnim mestom Kamnik; Radoljca in Kranjska gora z volilnim mestom Radoljca.

Vsi ti okraji so narodni, nij se bati, da bi tu nemškutar zmagal, da-si se moramo varovati tudi tega. Ali tudi tacega nečemo, ki bi ali zmirom molčal v državnem zboru, kakor so dozdanji naši državni poslanci, ali pa ki bi samo pravice duhovnov zagovarjal, naše narodne pa ne ali le po vrhu.

Jaz sem z več možmi govoril in zmenili smo se tako, da bi prav dober bil za na-

šega poslanca gospod M. Pirca, trgovec v Kranji, bivši župan kranjskega mesta. On je posebno v gospodarstvenih in trgovinskih rečeh podučen, živi med ljudstvom, torej pozna njegove potrebe, je zanesljiv narodnjak, in dober govornik. Naredimo volilne shode in postavimo gospoda Pirca za kandidata!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 26. julija.

Glede volitev v državni zbor beremo v ministerijelnih listih, da minister Lasser, kateri je že blizu dva meseca na odpustu, se začetkom avgusta vrne na svoje mesto, in potem pride čas, da začne vladno delovanje za direktne volitve. Dozdaj ministerstvo v tem oziru ničesa nij storilo. Oficijozni listi pričakujejo od vlade, da ne ostane popolnem pasivna pri volitvah, ampak da bode saj tam upljiivala, kjer je ustava v nevarnosti.

Minister Stremayr tedaj ne bode v kmetski skupini srednjega Štajerja kandidoval. „N. F. P.“, ki je prva to vest prinesla, priznava zdaj, da je bila mistifikovana in da Stremayr ostane kandidat v mestni skupini srednjega Štajerja. Tudi klerikalni graški „Volksblatt“ je preklical vest o Stremayrjevi kandidaturi, ker minister Stremayr dozda še nij tako zanesljiv klerikalec, da bi ga klerikalci morali sprejeti za kandidata. Naposled se bodo vendar mesta in trgi morali omisliti ministra in kljub ropotanju ustavovernih listov se Stremayrju nič hudega dogodilo ne bode. Njegovi dozdanji volilci se bodo že dali spregovoriti, da ga spravijo v državni zbor.

Državni svetnik, znani Braun je postal baron. Braun je ravnatelj cesarske kabinetne kancelije in pri vsaki spremembi ministerstva omenjeno je bilo njegovo ime, kot moža, kateri je pripomagal k tem spremembam. Pad Giskrovega ministerstva in vsvarjenje Hohentartovega se njemu pripisuje; tudi Beustu

je on šel naznanjat, da je prešla njegova ura, ter mu prijateljsko svetoval, da naj Beust sam prosi za izpuščenje iz službe. V tem trenutku, ko se zopet šepeta o ministerski krizi, hote časniki v baronizovanji Brauna videti nekak poseben pomen in nevarnost za sedanje ministerstvo.

Na Češkem se je Jungmanov spomin slovesno obhajal v mnogih mestih; v politiki pa se nič posebnega ne godi. „Narodni listy“ donajajo članke o aktivni politiki, katera pa ne bi smela segati do udeleževanja Čehov, v državnem zboru. Samo državno sodstvo „Narodni listy“ priznajo in opominjajo Čeha, da branujoči svoje narodne in državljanske pravice grede vselej končno do državnega sodstva, ako v nižjih stopnjah ne morejo priti do svojih pravic. V državnem zboru pa bi Čehi ne smeli se podati, ako nečejo postati del neke cislajtanske narodnosti. — Pasivni upor je Čehom malo haska donajal; če to zdaj sami spoznajo, naj ga opuste in aktivno postopajo, a to naj store do skrajne mere.

Hrvatsko-ogerska nagodba še nij dognana, a vse kaže, da bode kmalu sklenjena. Banov namestnik Vakanovič je na Dunaj odpotoval, da stori predloge zaradi sklicanja deželnega zbora hrvatskega. V Zagreb pa sta došla dva ogerska ministra, če prav ne z izrečenim namenom političnega posredovanja, a gotovo se bodeta tudi o političnih razmerah podučevala in spoznala nujno potrebo, da se končno uravnajo razmere med Ogorsko in Hrvatsko, ne manj potrebno za Ogorsko, nego za Hrvatsko.

Vnanje države.

Pogodbe miru, katerega je ruski general Kaufman sklenil s Kivo, so po „Golosu“ sledeče: Kiva plača v sedmih letih 2 milijona rubljev vojne odškodnine. V poroštvo obdrže Rusi mesta Surahav in Kungrad. Kiva ostane samostojna pod vladno sedanjega kana, odstopi pa okrajne na levem bregu reke Amu Darja emiru bokarskemu, ki je v vojski Rusom pomagal. Smrtna kazen se v Kivi odpravi. Rusi odidejo 27. avgusta iz kivanškega glavnega mesta. — Videti je, da so te

Listek.

Nedeljska pisma.

VII.

„Des Lebens Unverstand mit Wehmut zu geniessen, ist Tugend und Begriff“ — gospica moja, ali ste že kedaj brali „Zgodnjo Danico?“ —

Jaz še nijsem postal filister, a vendar imam že svojo kuharico. Tri in petdeset let in sedem mesecov že gleda taista luč tega svetá, in sicer od pet in dvajsetega leta naprej s tako pobožnimi očmi, da ga še nij bilo petka, ni kvaterne sabote, o katerej bi se mi moglo očitati, da se nijsem — postil. Samo enkrat se je mislil moj liberalni želodec okoristiti, ko sem svoji Hebi s prav resnim in pogumnim obrazom zapovedal, da hočem prihodnji petek pečenko na mizi imeti. A bogme! Pečenka je bila tu, a prismojena

in suba, kakor bi bila prišla neposrednje izpod sedla kakega kirgizijskega kuharja. Odlej pak sem obupal — in nij ga petka brez posta. Da si pa preženem vsled tega vznajene melanholične muhe, prebiram „za desert“ veselega srca vsak petek humoristične strani „Zg. Danice“, in meni v tolažbo se tedaj koncentrira vsa moja filozofija v gori navedeni izrek Nestroy-ev: „Des Lebens Unverstand . . .“ gospica! ko bi monsignore Jaran ne bil monsignore in ne urednik katoliškega cerkvenega lista, bi bil morda prav iskren prijatelj O. F. Berg-ov in sodelavec pri „Kikeriki-ju“. Tudi njegovo pero bi nam podalo morda kako „Nr. 28“ — in lavorjevi venci bi mu leteli sleherni večer z zadnje galerije „Karltheatra“ pod noge. Vsaj je mož še tedaj, ko je v Karlovcu študiral, kazal poseben talent za take reči, — pa izvolil si je boljši del, — postal je neutrudljiv delavec v vinogradu gospodovem in — monsignore.

Pa pri vsem njegovem resnem poklici prodere vendar mnogokrat humoristična njegova žilica in — sleherni petek po postnem kosilu zadobim jaz po branji zadnje strani našega slovenskega „Kikeriki-ja“ — to je: „Zgodnje Danice“ — zopet svojo dobro voljo.

Lejte, gospica, tako skrbita kuharica in pa monsignore za moje telesno in dušno blagostanje, — družega ne manjka, nego da bi dal jaz še pet goldinarjev za cerkev sv. Jožefa na Golovci, pa tega ne storim; kajti potem bi me kuharica, videvši moj napredek, še v saboto k postu obsodila, — monsignore bi pa v prihodnji „Danici“ po vrhu navadnih še tri kozle prebrnil; — jaz pa se bojim za svoj želodec in za g. Jaranov vrat.

Ko sta še Kristus in svet Peter po svetu hodila, prišla sta nekega večera utrujena in lačna do ovčarja, ki je ravno večerjo kuhal. Poprosita ga malo jedi, pa ovčar jima odkima, rekoč: „Plačajta!“ Popotnika nijsta

pogodbe za Kivo še precej ugodne, a kan se je podvrigel Rusom popolnem. Oni bodo sedaj prav za prav gospodarji, kan jim bo le pomagal, da ložje obdrže avtoriteto nad ljudstvom. Iz oprostjenih sužnjev, ki so baje željo izrekli, da ostanejo v Kivi — pa kot podložniki Rusije in pod ruskim varstvom — napravi Rusija kolonijo v Kungradu. Stevilo njihovo iznaša čez 10.000. Rusi so jim pač veliki dobrotniki.

Vsi veljavni **francoski** listi hvalijo govor, katerega je imel Jules Favre, ta stari in neprestrašeni branitelj narodnih pravic, v ponedeljek v skupščini verzajlski. Nekateri sicer mislijo, da sedaj še nij bil pravi čas za interpelacijo, a to mnenje je krivo, ker se skupščina v kratkem razide, in potem ne bo več časa interpelirati. Sicer pa se o takih stvareh nikoli prezgodaj ne interpelira. Dasi so monarhisti pri glasovanju zmagali, je napravil vendar Favrov govor globok moralčen vtis, in monarhisti so zelo pobiti. Mislili so, da bode vsaj kateri širokoustnih ministrov vlado zagovarjal, a le vojvoda Broglie se je dokopal do svojega revnega govora, ki pa nij mogel oslabil Favrovih strel, ki so bile uničevalne posebno za bonapartiste. Poslednji se hudujejo, zakaj da nijsta govorila Rouher in Castellane, a to nij bilo lahko, oba sta molčala, ko je Favre izrekel sodbo nad bonapartisti.

V sredo je narodna skupščina z malo večino sprejela postavo, s katero se daje permanentni komisiji oblast, preganjati one, ki bi proti sedanji narodni skupščini kaj agitirali. S tem je politika prešla v pravosodje, in „beli odbor za občni blagor“ ima polno oblast preganjati republikance. Razprava je bila neki jako viharna, a denes še nemamo natančnega poročila.

Španski karlisti so dobili poslednje dni zopet mnogo pomoči; tako je izbarkala pri Loqueiti angleška barka za nje nekatere topove in mnogo pušek. Vendar pa sedaj še ne morejo zmagalno napredovati, dasi po poročilih nekega lista že francoska mesta (Perpignan) jemljejo, ker se je narod v Kataloniji vzdignil zoper nje. Njihov vodja Dorregaray je bil vsled tega primoran, umakniti se v Estello. Znani krvolok Santa Cruz se poda neki v Rim, da zadobi ondi absolutcijo za svoja trinoštva.

Švicarski zvezni svet je potrdil postavo, katero je napravil genevski kanton o duhovnih. S šahom perzijanskim je sklenila švicarska vlada trgovsko pogodbo. Šah je mislil tudi Bern obiskati, a vsled depeše, katero je od italijanskega kralja dobil, je odpotoval v sredo iz Geneva v Turin. Iz Italije pojde šah na Dunaj, potem pa neki tudi v Carigrad.

Švica, Italija in Nemčija dogovarjajo baje zvezo proti ultramontancem, ako bi po-

vzdignili kje glavo. To jim bode menda nekoliko ohladilo prevročo kri.

Dopisi.

Iz Vipave 24. julija. [Izv. dop.] Ako človek trezne misli pogleda, prebere in razsodi dopise iz Notranjskega v zadnjih „Novicah“, mu mora nehote na misel priti in reči: ta list že res „s smrtjo rinja.“ Eden kakor drugi dopis, v Ljubljani ali morebiti res kak na Notranjskem skovan, je v pravem pomenu abderitičen — ali da drugače rečem — „nezmotljiv.“ Ne bodem se hvalil, da sem predobro informiran po vsej Notranjske, toliko bolj pa so mi razmere znane med Vipavci in ne motim se, nekoliko tudi na Pivki. Za volitev v državni zbor bodemo, kakor smo že poročali, volili poslanca po postojnskem volilnem shodu razglašenega. Hohenwart, (katerega sicer spoštujemo, a ker je Nemeec, naj ga volijo tirolski ali gornje-štajerski nemški federalisti) k večjemu dobi „štiri“, seveda pa „tehtne“ glase od Vipavcev. „Nemca ne! Nemca ne! ne bodemo volili“, to je splošno govorjenje pri nas. Otepajte, gnjusite, obrekujte in lažite nam čez poštenjake kolikor Vam drago! upliv pri ljudstvu izgublajte Vi! a ne oni, katere „Novice“ blatijo. Vodili ste ljudstvo dovolj časa v tamoti! — Predobro smo Vas začeli spoznavati, kaj delate pod krinko klerikalstva! — Mirno in tiho je gledal eden in drugi vaše „Noviško“, to je despotno stopanje, mislil si pa zraven: „čakajte, enkrat prinesete še nam v malen“. In res! Inteligencija, katera brez izjeme vsa (razen gospodov duhovnov) stoji pri nas za program: „vse za narod, omiko in svobodo“, ima brezdvomno veliko večino za sabo. Brez vlade, brez prižnice, brez obrekovanja najodličnejših oseb: bode končno zmaga — naša! Menil sem lažnjivemu „Noviškemu“ dopisniku iz Notranjskega, kateri se boji povedati, kako je še sedaj, je bil in bode od in pred volilnim shodom v Postojni jeze „zelen“, razjasniti, posebno kar je od Vipavcev v njegovem bedastem dopisu čenčal, pa nij vredno.

V tolažbo „Novicam“ in Danici povemo, da kaj čvrsto agitiramo tudi za „Slovenski Tednik“ in prepričani smo, da bode imel prihodnje več naročnikov na Vipavskem, kot oba onadva lista vkup.

Iz Notranjskega 25. jul. [Izv. dop.] Zaduje „Novičice“ imajo zopet svoje prostore napolnene s puhlimi frazami od nam dobro znanih notranjskih dopisunov. — Marsikaj mičnega in smešnega omenjeni gospodje svojim patronom pripovedujejo in človek, kojemu še kri popolnem ne vre, si mora misliti: Odpustimo jim, vsaj ne vedo, kaj delajo v svojej strasti. — „Novičice“ in njih privrženci vedno in pri vsakej priliki sanjarijo, da oni večino slovenskega naroda zastopajo; a zagotavljamo jih, da se zelo motijo. Se ve da fajmoštri, kaplani in žalibože tudi nekaj še popolnem nevednih kmetov vedno eno godejo; a naša notranjska inteligencija že dobro pozna to mračnjaštvo in se ne bode dala niti pičico premakniti od gesla: „vse za narod, omiko in svobodo“. Upati pa tudi smemo, da se bodo naši še v temi tavajoči kmetje kmalu zdramili, vrli „Slov. Tednik“ jim zelo dopada. Ko sem prvi list z „N.“ na ogled dobil, bral in priporočal sem ga in reči smem, da ne brez uspeha, kajti nekateri so se z veseljem nanj naročili. Neki pošten možak, ki ga prav rad in z veseljem prebira, izrazil se je: „To so vendar ene „cajtenge“, ki tudi kaj resničnega povedo, ne pa samo prismodarije.“

Narodnjaci! razširjajte izvrstni in svobodomiselnji „Slov. Tednik“ vsak v svojem kraju in zatirajte hinavske in mračnjaške novine v prid milega naroda slovenskega.

Notranjski dopisun v „Nov.“ 14. julija Narodovega podlistkarja prav lepo krsti in s tem svetu kaže, kako neopiljeni so še tisti „ohče spoštovani“, ki se jih nihče dotakniti ne sme. G. Baptista se zaradi te pregrehe gotovo močno kesal.

Dalje omenjeni dopisun „Narodu“ očita, da mu njegovi dopisniki slabo strežejo, kajti kar na ulicah vjamejo, pa kar brž za resnico prodajejo. — Gospodine, ko bi bili vi malo pomislili, kdo je tisti, ki po ulicah pobira in za resnico prodaje, gotovo bi bili molčali. — Vsaj menda tudi vran vranu ne skljuje očesa.

Iz Cerknice 24. jul. [Izv. dopis.] Da je grof Hohenwart zares pravi ljubček „Novic“, razvidi se iz tega, da so one v svojej zadnji številki skoro vse predale napolnile z dopisi iz „Notranjskega“, kateri edino le kandidaturu Hohenw. priporočajo.

Dopisi so polni strastnega napadanja na narodnjake, kateri delajo na to, da se izvoli

imela denarja, in svet Peter je jel po svoji stari navadi godrnjati in jeziti se, Kristus pa ga zavrne, rekoč: „Pusti ga, pusti! Ta človek je svoj poklic zgrešil; kupec bi bil moral postati, ali pa fajmošter — revež jo je pa sè svojim talentom zavozil.“ Tako je dejal naš Gospod, ter šel sè sv. Petrom dalje, pustivši ovčarja pri večerji. — Gospica, koliko ljudi je na svetu, ki so svoj poklic zgrešili. O monsignore Jaranu sem Vam to že denes povedal, o tistem rudečeličnem kaplanu Klunu pa oni dan.

In ko bi bil doktor Klečepiaz še pred deset leti oblekel žimnat kuto, postrigel lase „na pisker“, in obul sandale, ne bi trebalo milovati dendenes nas Slovence, da se naša posvetna inteligenca tonsurira, in trejalkam upoguje; tako pak hodi človeku pri pogledu Klečepiata nehote na misel Hamletova beseda: „Ofelija, pojdi v kloster“!

In sedaj, ko gre Urškina glorija h koncu,

bi znal doktor Klečepiaz tudi stopiti v velikansko vrsto kompetentov, ako bi se bil pred deset leti udal strogemu povelju: „Coelebs manebis, ac brevium recitabis.“ Pa kaj hočemo — „es muss auch solche Käuze geben“, pravi Goethe, — doktorju Klečepiazu pak je dejal one dni v čitalniški prvaški sobi nekov hribovski duhoven: „Küss' die Hond, euer Gnoden“! In doktor ga je bil vesel, tega svojega spoznovalca, — ter ga je pogledal prijazno-muhastega obraza, kakor Pavliha svojo mater, ko je bil pesička „preteršilčka“ v močniku skubal. E, — navihan je, navihan, ta doktor!

Gospica moja, ako pogledate v vrsto vseh teh kolena brusečih politikarjev v talarji, v zurki in fraku, zapazili bode kmalu, da tiči v vsakem kos izgubljenega ženija in — spomin izgrešenega poklica. Vsled tega se čutijo vzvišene čez nas, in kakor sive razvaline iz zatonulih časov nam trobijo minlji-

vost in ničevost našega početja, mej tem ko jih samé razjeda črv zastarelosti.

Le poglejte ga glavnega „Glas“-ovega urednika, Globočnika, kako se trudi mož z velikanskim celotizmom širiti mej narodom in mej svojimi brati resne, pobožne in naravnne ideje, kako sveta je vsa njegova teorija, — in vendar vé Globočnik sam, in vemo mi, nekoliko tudi po njem, da „grau ist alle Theorie!“

Ta politikar in njegov kolega v Ljubljani kaplan Klun, sta si v marsičem sorodna, pa — gospica, saj veste, da nij lepo, ako je človek drugim radi kakega njihovega veselja nevoščljiv. „Zakaj vasuješ?“ sem uprašal enkrat nekega kmetskega fantina. — „E, gospod, to je reveževa „prata“, je odgovoril, — oblekel kožuh, vzel poleno v roke, in šel „na vas.“ In ta morala — gospica moja, vlada tudi mej — pa kaj bi govoril?

Baptista.

Slovenec, ne pa nemšk grof, da se g. dr. Razlag izvoli za drž. poslanca. — „Noviški“ možje se penijo, jezno okolo sebe mahajo in kakor besni grizejo vse, kar njim pod zobe pride. Edino dobro za nas je le še to, da tem ljudem niso sablje na razpolaganje; kajti mahnil bi gotovo, kot drugi Mac-Mahonci na vse boritelje napredka in svobode.

Ne zdi se mi vredno odgovarjati na vse one dopise v zadnjih „Novicah“, ne preiskovati, kdo ima večjo vednost o „ženski estetiki“, Hren ali dr. Costa, sploh mlado-ali staroslovenec, — reči moram le to, da zastopane so bile pri shodu vse županije, in napadajte nas še bolj surovo — z magabode končno le naša!

Mi nečemo svojih močij slabiti s tem, da bi odgovarjali neotesanim, surovim dopisom v „Novicah“, rabili jih bomo le za to, da še več glasov pridobimo za našega slovenskega kandidata g. dr. Razlaga.

Ne sanjajte o tem, da zadobi nemški grof Hohenwart v Planini kaj glasov. Tu za njega niso tla. V Postojni pa bomo videli, kaj je resničnega v „Novičnih“ dopisih. — V kratkem času bomo lahko s številkami dokazali sad postojnskega volilnega shoda, kajti volilne liste se že pri davkarjih napravljajo in kmalu bomo volili volilne može. Na volišči se tedaj vidimo in po končani volitvi „zatulili“ bomo kakor „kraški bik“ (kaj ne g. Zelen?) dr. Razlag je naš poslanec!

Noviški prvaki pa bodo izprevideli, da Notranjec se ne da več v absolutističnem smislu vladati, on hoče sam tudi kaj govoriti. Zapovedovati si ne pusti in želi, da se ga v narodnem vprašanju ne prezira. On obžaluje neokretno in ostarelo politikovanje kolovodjev, kajti on ve, da, ko so prvaki hoteli zidati narodni dom, so nevedoma sezidali cerkvico, v katerej sedaj mežnarijo, da so prouzročili nepotrebno „versko“ vprašanje in da se branijo pripoznati nam neobhodno potrebno svobodo in napredek.

— ovec.

Iz Trsta 24. jul. [Izv. dop.] Kaj veljavno je, ako se v nekaterih krajih cele občine, to je veljavni možje iz posameznih vasi zbirajo in pogovarjajo o gospodarskih in političnih rečeh. Taki kraji in taki možje so vsi večjidel v dobrem stanju; take občine imajo dobre župane in učitelje. Večkrat sem si namenil to misel sprožiti na korist naše tržaške okolice. In ravno zdaj je ugoden čas, ko se dvojne volitve bližajo: namreč volitve v mestno starešinstvo, katere bodo meseca septembra t. l. in volitve v dunajski državni zbor.

Okoličani! „čas je zlato“. Napravite si, ker nimate priložnosti se drugači skupaj zbirati, društvo, to je „Kmetško politično društvo v okolici“. Da pa bi lažje vsak se iz preobširne tržaške okolice zbora udeležil, naj bi se društvo tako napravilo, da bi se po celi okolici lahko zborovalo, ker to bi jako gospodarjem v dvojnih razmerah koristilo.

Društveni namen naj bi bil v prvi vrsti kmetijstvo in gospodarstvo in v drugi politika, to je zboljšanje našega stanja in obramba narodnih naših pravic; kajti če se pomisli, kako je tržaški okoličan zatiran od strani italijanskega mestnega starešinstva, kako je zanemarjen in v blato gazen slovenski naš

materini jezik, kake so naše slovenske šole, in kakšne župane in okrajne komisarje imamo in to vse zato, ker nismo možati in energični, nego v politiki mlačni in neizvedeni! Kmetško politično društvo bi bilo vam Slovincem v okolici prava šola poduka, v kateri bi lahko spoznavali svoje prihodnje poslance v deželni in državni zbor. Med tem bi se predavalo ali bralo o vinoreji, kmetijstvu in poljedelstvu. Koliko koristi bi iz tega gospodarji zajemali, to uče in kažejo one dežele, v katerih so že taka društva. Na noge torej vrli okoličani in tržaški rodoljubje, snujte tudi vi „kmetško politično društvo“. Nemudoma pogovorite se med soboj, kje bi se sešli, da bi se v kratkem saj temelj temu društvu položil, to je da bi se izvolil začasni odbor, kateri bi pravila sestavil in poskrbel daljše korake.

Le železne volje je treba, pa bo vse gladko šlo, se ve da začetek je težak pri vsaki reči, posebno pa v narodnem delovanju.

Ker bodo čez dober mesec volitve v mestno starešinstvo, treba da v tem nekoliko izpregovorim. Časi od zadnjih volitev so se jako spremenili, mestno starešinstvo je med tem drugo organizacijo ustvarilo, s katero je okolici vse avtonomne pravice odvzelo, za katere se bode treba po drugem potu boriti, ljudje so v enih vaseh več ali manj od magistrata zaslepljeni, da rujejo proti sebi, proti lastnemu narodu ter pomagajo širiti laško propagando, med tem, ko jim mestno starešinstvo teška bremena na žuljava ramena naklada z novo organizacijo, ter jim postavlja v posamezne vasi komisarje, dacarske urade i. t. d. Vse le na škodo in na stroške okolice.

In ko suša, trtna bolezen, toča in druge neugodne reči okolico, to je vaše grunte uničuje, kdo vam odpiše davke? Nihče. Zatorej je treba, da se zdaj pomenite, koga boste v prihodnji mestni zbor poslali. Mislim, da je za celo okolico bila jako dobra šola, obnašanje zdajnih deputatov, kaj so oni storili za vas, to je vam jasno. Edini poštenjak vaš, g. Nabergoj, se je poganjal za okolico. Zarad tega je on večkrat od besnih in malopridnih lahonov očitno zasramovan bil, a on se je moževsko držal, da si ga podpiral nij nobeden njegovih tovarišev, ko je stavljal interpelacije za šole, za naš slovenski jezik in druge narodne pravice. Naj bode vam torej v opombo, da si zdaj z dobrimi poslanci, katere boste septembra meseca izvolili, zopet pridobite, kar so vam molčeči in v lahonski tabor pobegnoli poslanci zakrivali. Da pa si izberete zaupne može, treba je tehtnih preudarkov in pretresovanja te ali one osebe, priporočamo pa že denes, da prva pogodba in glavni faktor je narodnost. Kdor nij naroden, kdor nij vaš rojak, ne mora biti tudi dober poslanec. Kdor svoj narod ljubi, dela lažje, kot oni, kateri nemajo domoljubnega čuta in se lahko izneverijo. Od kod da bi se vzeli prihodnji poslanci, to vam hočemo v prihodnjič natančno nasvetovati. Za denes vas le opozorujem na to, da se pripravimo, da ne bomo kot zaspani vojaki napadeni in premagani brez orožja. Torej prva skrb naj bo „kmetško politično društvo“, v tržaški okolici in prihodnje volitve.

Iz Ljutomera 25. jul. [Izv. dop.] Reuter je bil 24. t. m. v Ljutomeru in govoril s ljutomerskimi nemškutarji. Lepi mož je govoril tudi lepe besede, t. j. mnogo na-

vadnih fraz, katere čitamo 100 in 100 krat po nemškutarjskih listih. O Slovincih je tako govoril, kakor bi pripoznal njih pravice glede jezika, a vendar nemško se ne sme zanemariti, marveč se mora po šolah gojiti kajti brez nemščine se nikamor ne more in Avstrija je od nekdanj nemška bila itd. Kadar je nemško reč poudarjal so mu nemškutarji ploskali, a kadar je govoril, da naj bo materini jezik prvi v šoli, cerkvi in uradu, so nemškutarji debelo gledali. Popolnem po godu tudi Reuter nij našim ljudem. Ko bi prišel eden, ki bi obljubil, da naj se Slovinci in njihov jezik zatarejo in uničijo, za takega bi že glasovali. Tako pa ne bodo vedeli, ali bi Brandstetterju ali pa Reuterju zaupali. V djanji pa bota že oba želje nemškutarjev izpolnovala.

Domače stvari.

— (**Volilni shod.**) Denes imajo na Raki narodnjaki iz Krškega in sosednjih okrajev volilen shod. Upamo da Dolenjci ne bodo za Notranjci ostali.

— (Iz Maribora) izvedamo, da hoče tisti skrivni in za zaprtimi vrati delujoči „pravni“ centralni odbor postaviti v Mariboru za kandidate klerikalcev malega duhovna dr. Gregorca! Joj mene! To menda vendar nij mogoče! Bezenšek pa ta, — to bi bil zastop!

— (G. Franc Robič,) profesor na mariborskem učiteljskem izobraževališči, eden najtemeljiteje izobraženih slovenskih pedagogov, imenovan je od ministra nauka za šolskega nadzornika v okrajih: Maribor, okolica, Slovenska Bistrica in sv. Lenard.

— (Iz Toplice) na Dolenjskem se nam piše, da več doktorjev medicine v Ljubljani agitira pri bolnikih proti tem domačim toplicam, kar pač ne moremo odobravati.

— (Dežman zagovornik jezuitov.) Pobožna „Danica“ brani jezuvite in se sklicuje na novega zagovornika, na avtoriteto g. Dežmana, ljubljanskega župana, ki je baje šenpeterskemu fajmoštru šel potrdit, da so jezuviti neškodljivi. Nu, če se Stremáyr brati z Ravšerjem, zakaj se ne bi Dežman z monsignorom Jaranom začel?

— (Iz Vurberga) pri Ptuji se nam piše: 22. julija je prodal ubog viničar iz Vurberga v Mariboru na semnji kravo. Ko je domov šel iz Maribora, pridruži se mu „nobel“ gospod, a ko do bližnjega gozda dojdeta, dal je ta gospod neko znamenje, in hitro še prideta dva druga „gospoda“ iz gozda, ter siromaku kmetu vzameta denarje, 67 gld., katere je za kravo dobil.

— (Tatvina.) Na Vrhih, v slovenjegraškem okraji so tatovi prodrli v hišo Franceta Rahtna, po domače Grenkega, ter odnesli listnico z 8 bankovci po 10 gl., 23 po 1 gl. Prazna listnica se je našla pozneje na cesti proti Koroškej.

— (Od sv. Antona v slov. Goricah) se nam piše: Letos je pri nas slaba letina; reži ljudje skor niti za seme ne dobijo; pšenica je tudi slaba. Zdaj imamo tukaj takšno sušo, da se vse opali. Viharji razsajajo pri nas strašno in strela pogosto udarja. V goricah se pri nas pač lepo kaže, pa, Bog pomagaj! do bratve je še daleč.

Tuji.

26. julija.

Evropa: Wegwood iz Londona. — Eker, Derže iz Trsta. — Whilehead iz Reke.

Pri **Elefantu**: Weiss in sin iz Dolenjskega. — Fatour iz Camaro. — Veigl, Kanale z družino iz Gradea. — Dancer iz Dunaja. — Kogej, Prokuper iz Idrije. — Šoten, Bauer — Mattersdorf. — Bilula iz Angleskega. — Kleinfelder iz Monakovega. Pri **Maličét**: Sverin grof s 6 osobami iz Reke. — pl. Mengen iz Dunaja. — Švareel iz Gradea. Pri **Zamorci**: Sumbrikrz iz Dalmacije. — Nadrach iz Ljubljane. — Dolinar od sv. Križa. — Kolau, Merlaki iz Maribora. — Debeve iz Reke.

Opomenica.

Eksekutivne dražbe 28. julija: Levakovo, 4560 gl. v Brežicah. — 29. julija: Mikoličevo, 350 gl. v Ribnici. — Murušičevo, 2493 gl., v Krškem. — Spienagjevo, 627 gl., v Črnomlju. — 30. julija: Stiplošekovo, 985 gl., v Kačjem dolu pri Šmarji na Št. — 31. julija: Ovnovo, 515 gl., v Mokronogu.

Zobni zdravnik

A. Paichel,

ordinira v *zobozdravnem in zobotehničnem stroku* zopet od 9.—12. in od 2.—6. ure v *Cetinovičevi hiši v „Zvezdi“*, števil. 37 v I. nadstropji. (185—4)

Prijazno stanovanje,

obsegajoče 4 sobe, kuhinjo, klet in drvarnico z **vrtom** vred, se išče za mirno stranko brez otrok za Št. Jurjevo 1874.

Ponudbe naj se blagovoljno oddajo v „Annoncen-Bureau“ v Ljubljani, na glavnem trgu 313. (179—2)

Dunajska borse 26. julija.
(Izvirno telegrafično poročilo.)
Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 69 gl. — kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . . 12 „ 65 „
1860 drž. posojilo . . . 102 „ 10 „

Akcije narodne banke . . .	972	—
Kreditne akcije . . .	215	—
London . . .	111	60
Napol. . .	8	88 1/2
C. k. cekini . . .	—	—
Srebro . . .	108	60

Zdaj ko se čas žetve približuje

šteje si podpisano vodstvo v čast

p. n. gospode gruntne posestnike

zavarovanje poljskih in senožetskih pridelkov proti ognju

posebno opomniti.

C. kr. priv. vzajemna zavarovalnica, katera si je po večletni občokoristni delavnosti splošno in popolno zaupanje pridobila, **nadja se tudi zarad**

zavarovanja pridelkov

prav obilnih naročil, temveč ker se je njena delavnost na premakljive stvari, le vsled dotičnih želja deležnikov upeljala,

ker se premije le zlo nisko računijo

in ker so pripomočki in vestno gospodarstvo društva porok, da se bodo prevzete dolžnosti zavarovalcem nasproti, natančno spolnovale.

Zavarovalne ponudbe sprejemajo se v **pisarnici vodstva v Gradci**, pri **glavnem zastopništvu v Ljubljani** in pri okrajnih zastopništvih, koder se tudi opravilna razjasnila z največo radovoljnostjo podelijo.

Gradec, 1. julija 1873.

(187—2)

Vodstvo c. kr. priv. vzajemne zavarovalnice.

„GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje in dohodke na Dunaji,

naznanja s tem slavnemu občinstvu, da je svoje

glavno zastopništvo

za Kranjsko, Koroško, južno Štirska in Primorsko od denes naprej, gospodu

Valentinu Zeschko-tu,

posestniku in lastniku tovarnen (fabrik) v Ljubljani,

izročilo, in vsled tega gospoda **Antona Vičiča** odstavilo.

Dunaj, dne 25. julija 1873.

Glavno ravnateljstvo „Greshama“ na Dunaji.

P. T.

Kot pooblastenec po zgoraj objavljenem razglasu poverjen, prijazno naznanjam, da sem pisaruo

glavnega zastopništva „Greshama“

na velikem trgu št. 279 v prvem nadstropji ustanovil, in da sem mojega sina, gospoda

Alberta Zeschko-ta

za administrativno upravištvo pooblastil, in gospodu

Avgustu Vrtniku

voditeljstvo operacije zastopništva izročil.

Za izvršitev raznih **zavarovalnih predlogov** po vseh pogojih se naprosi, in kot zato tudi pooblastena dva omenjena gospoda uljudno priporoča z vsem spoštovanjem

(194—1)

V Ljubljani, dne 25. julija 1873.

Valentin Zeschko.